

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 14P/15/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116204097
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Macášková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2017:2116204097.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, sudkyňou JUDr. Danou Macáškovou, vo veci starostlivosti o maloletého: B. Š., N.. XX.X.XXXX, v súčasnosti umiestnený Reedukačné centrum Sološnica 3, zastúpeného opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov: T. Š., N.. XX.XX.XXXX, A. V. XXXX - L., S. a B. Š., N.. X.X.XXXX, A. V. XXXX - L., S., o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad maloletým B. Š., N.. XX.X.XXXX.

II. Maloletý B. Š. sa umiestňuje do Reedukačného centra 906 37 Sološnica 3.

III. Matka je povinná s účinnosťou od 21.4.2016 platiť na výživu maloletého B. sumou 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred Reedukačnému centru Sološnica.

Dlžné výživné za obdobie od 21.4.2016 do 22.2.2017 vo výške 280,34 eur súd povoľuje matke splácať v mesačných splátkach vo výške 8,-eur splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok.

IV. Otec je povinný s účinnosťou od 21.4.2016 platiť na výživu maloletého B. sumou 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred Reedukačnému centru Sološnica.

Dlžné výživné za obdobie od 21.4.2016 do 22.2.2017 vo výške 280,34 eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 8,-eur splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok.

V. Súd zrušuje dohľad určený nad výchovou maloletého B. Š. rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 8P/164/2012-30 zo dňa 22.1.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/39/2013-68 zo dňa 22.5.2013.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Predmetné konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým B. bolo začaté uznesením tunajšieho súdu č.k. 14P/15/2016-26 zo dňa 21.6.2016 na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, keď rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 8P/164/2012 zo dňa 22.1.2013 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave, č.k. 24CoP/39/2013 zo dňa 22.5.2013 bol určený dohľad nad maloletým a uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v CPPPaP v Hlohovci po dobu 6 mesiacov z dôvodu výchovných problémov, rodičia výchovu maloletého nezvládali, od začiatku školského roka 2013/2014 sa maloletý vyhrážal niektorým spolužiakom a tiež žiakom iných

ročníkov, že ich zabije. Ku koncu prvého polroka musela vyučujúca 5.A triedy odprevádzať žiakov až von zo školy, pretože sa báli, že ich tam bude čakať menovaný a napadne ich. Niekoľkokrát škrtil žiakov /aj z iných ročníkov/, alebo ich iným spôsobom ohrozoval. Správanie maloletého bolo agresívne a v škole nezvládnuteľné, nerešpektoval vôbec učiteľov.

Maloletý pochádza z manželstva matky T. Š. a otca B. Š., z manželstva pochádzajú 3 deti, rodičia bolo nezamestnaní, poberali dávky v hmotnej núdzi. Dňa 18.8.2014 Okresný súd Trnava vydal uznesenie č.k. 27P/60/2014 o nariadení predbežného opatrenia o umiestnení maloletého do Súkromného liečebno-výchovného sanatória Senec, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.8.2014. Do uvedeného zariadenia bol maloletý umiestnený dňa 2.9.2014. Dňa 16.10.2014 Okresný súd Trnava vydal rozsudok na nariadenie výchovného opatrenia- pobyť v Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu Senec po dobu 6 mesiacov od umiestnenia. Maloletý dňa 2.3.2015 ukončil výchovné opatrenie a bol prepustený do rodinného prostredia. Po ukončení pobytu pokračovalo výchovné opatrenie- dohľad. Maloletý po ukončení pobytu začal navštevovať 8. ročník ZŠ v Hlohovci, kde s ním spočiatku neboli v škole žiadne problémy a neriešili žiadny priestupok. Bolo vidieť zlepšenie v jeho správaní. V novembri 2015 sa správanie maloletého opäť zhoršilo, nakoľko prestal rešpektovať učiteľov, bol vulgárny, prichádzal na prvú hodinu neskoro a potom počas vyučovania spal na lavici. V škole bol nepripravený a nemal pomôcky. V tom čase sa maloletý dopustil výtržníctva. Matke bolo doporučené so synom navštíviť pedopsychiatricku MUDr. W.. Podľa vyjadrenia maloletého, situácia v rodine nie je dobrá a vyjadril sa, že chce byť umiestnený do detského domova, lebo nechce byť doma a ako dôvod uvádza, že sa rodičia často hádajú a to mu vadí. S otcom bol vykonaný pohovor a bolo mu dohovorené, aby sa doma nehádali, že to zle vplýva na maloletého. Otec uviedol, že najviac hádok vyplýva z toho, že ich maloletý nerešpektuje. Otec sa vyjadril, že má záujem, aby sa to vyriešilo a dohodol sa, že začnú navštevovať Referát poradensko-psychologických služieb v Piešťanoch, kde boli aj objednaný, no Referát poradensko-psychologických služieb v Piešťanoch oznámil Úradu práce a sociálnych vecí Piešťany, že je zbytočné, aby rodina bola riešená dvoma subjektmi, nakoľko v tom čase s rodinou pracovala n.o. Kľúč Bratislava. Maloletý bol zaradený do výchovného skupinového programu pre deti s poruchami správania, ktorý organizuje Kľúč n.o. Bratislava. Za prvý polrok 2015/2016 mal maloletý 6 neospravedlnených hodín za neskoré príchody do školy, neprospeš z piatich predmetov. Zo správania mu bola udelená znížená známka na stupeň 2 za neospravedlnené hodiny, nerešpektovanie vyučujúcich, za nevhodné správanie voči vyučujúcim, vyrušovanie na hodinách, zabúdanie žiackej knižky, domácich úloh, pomôcok a za neskoré príchody na vyučovanie. Za obdobie od 11.1.2016 do 10.2.2016 mal maloletý 8 záznamov ohľadom jeho správania. Príprava na vyučovanie bola absolútne nedostatočná. Maloletý bol dňa 19.2.2016 obvinený zo zločinu lúpeže. Rodičia mali záujem o zmenu správania sa syna a nechceli to riešiť umiestnením do ústavu, ale jeho výchovu nezvládali. Maloletý nemal záujem zlepšiť svoje správanie, vždy prisľúbil nápravu, ku ktorej však nedošlo. Maloletý navštevoval po dobu 6 mesiacov CPPPaP v Hlohovci ako mu bolo uložené súdom a tiež navštívil Psychiatrickú ambulanciu MUDr. W. v Trnave.

2. Uznesením č.k. 14P/15/2016- 22 zo dňa 1.3.2016 súd zároveň nariadil predbežné opatrenie, ktorým zaviazal rodičov maloletého B. povinnosťou odovzdať maloletého do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do Reedukačného centra Sološnica. Maloletý bol prijatý do zariadenia dňa 21.4.2016.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom procesného opatrovníka, oboznámením sa s obžalobou Okresnej prokuratúry Trnava zo dňa 23.6.2016, Správou Reedukačného centra Sološnica zo dňa 3.2.2017, Stanoviskom maloletého B. Š. a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Procesná opatrovníčka uviedla, že navrhuje ústavnú starostlivosť nad maloletým nakoľko výchovný dohľad si neplnil svoj účel, maloletý mal výchovné problémy v škole, začal sa dopúšťať trestnej činnosti, z uvedeného dôvodu podávali podnet na nariadenie predbežného opatrenia, na základe predbežného opatrenia bol maloletý umiestnený do Reedukačného centra Sološnica, kde uskutočnili aj návštevy, vyžiadali si i posudok z ktorého vyplýva, že je potrebné nariadiť ústavnú starostlivosť a rodičom uložiť vyživovaciu povinnosť. Obaja rodičia sú poberateľmi sociálnych dávok, majú ďalšie dve vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, ktoré sú v ich starostlivosti, bývajú na ubytovni v Hlohovci. Zároveň navrhla, aby súd zrušil nariadený dohľad, nakoľko v prípade nariadenia ústavnej starostlivosti to nie je potrebné.

5. Rodičia maloletého B. sa k veci nevyjadrili, na pojednávanie sa bez ospravedlnenia nedostavili.

6. Z obžaloby Okresnej prokuratúry Trnava zo dňa 23.6.2016 vyplýva, že bola podaná na M. P. a ml. B. Š., ktorí spoločným konaním proti inému použili násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, ktorého sa dopustili dňa 17.2.2016, čím spáchali zločin lúpeže formou spolupáchateľstva. Zároveň sa ml. B. Š. dopustil dňa 19.11.2015 fyzicky na mieste verejnosti prístupnom výtržnosti tým, že napadol iného a čin spáchal na chránenej osobe - osobe vyššieho veku, čím spáchal prečin výtržníctva. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní v trestnej veci proti obžalovaným M. P. a ml. B. Š. vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 15T/51/2016 zo dňa 7.10.2016 vyplýva, že obžalovaný ml. B. Š. uviedol, že zo spáchania skutkov sa cíti byť vinný vo vzťahu k obojm skutkom v obžalobe.

7. Zo správy Reedukačného centra Sološnica zo dňa 3.2.2017 vyplýva, že V. B. Š. bol prijatý do ich zariadenia dňa 21.4.2016 na základe predbežného opatrenia. Z hodnotenia školy vyplýva, že maloletý navštevuje 7. ročník základnej školy, 9. rok školskej dochádzky. Pri rozhovore sa robí dôležitý, je pomalý a bez záujmu. Pri pokynoch ho treba opätovne vyzvať, pri plnení zadanej úlohy je nedbalý a odbieha. Pri pokarhaní sa urazí a cíti sa nepochopený. V skupine voči deťom je hádavý a často urazený. Pri konflikte obviňuje iných a koná neuvážene. Cez prestávky zapára a ruší iných, počas vyučovania je snaživý, ale učenie ho nebaví, je nesústredený a pomalý. Pri plnení bežných činností chce inú úlohu, nechce sa mu, na pol roka prospel. Má konflikty s chlapcami, ak mu ublížia ťažko to prežíva. Presadzuje sa upozornením na seba problémom. Zamestnancov rešpektuje a aj si ich váži. O rodičoch má nereálne predstavy. Pobyt v zariadení prežíva vyrovnane, prispôbil sa, zdôrazňuje svoju nespokojnosť. Hodnotenie výchovy - v prvých dňoch tohto školského roka dával pred chlapcami najavo, že je niekto viac, mal konflikty, dokazoval, že bude robiť iné ako ostatní. Nakoľko chcel ísť na jesenné prázdniny, jeho správanie bolo veľmi dobré, bol ochotný, no keď sa mu nepáči nejaká činnosť snaží sa jej takticky vyhnúť, ale ak treba, tak sa do činnosti zapojí. Je vypočítavý a treba ho do každej práce vyzvať, je lenivý. Prácu navyše neurobí žiadnu. Vyžaduje kontrolu. V príprave na vyučovanie je snaživý. Psychologické hodnotenie - správanie maloletého je na úseku školy hodnotené ako prevažne neprispôsobivé a pasívne, vo východe ako egocentrické a pasívne. Nakoľko splnil stanovené podmienky bol uvoľnený na zimné prázdniny do rodinného prostredia, nevrátil sa však v stanovenom termíne, síce bol PN, ale svoj pobyt doma si nepovolene predĺžil od 18.1 do 31.1.2017, za čo mal na polročnom vysvedčení neospravedlnené hodiny a zníženú známku zo správania na 2. Od posledného hodnotenia (7.11.2016) sa jeho správanie mierne zhoršilo.

8. Zo stanoviska maloletého B. Š. k nariadeniu ústavnej starostlivosti vyplýva, že k otázkam vedúcej školy Reedukačného centra Sološnica, či súhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti; v akom odbore by sa chcel vyučiť; prečo sa nevrátil z vianočných prázdnin včas do zariadenia; ak bude nariadená ústavná starostlivosť, čo bude robiť maloletý uviedol, že s nariadením ústavnej starostlivosti nesúhlasí, už teraz je celý nervózny ako to bude, kurátorka mu sľúbila, že tam bude do konca školského roku, že záleží iba na posudkoch preto sa snaží. Bavilo by ho učiť sa za kuchára - cukrára, ak nie tak automechanik alebo niečo okolo stavebnej výroby. Po vianočných prázdninách sa nechcel vrátiť do zariadenia aj keď vedel o následkoch, keď sa nevráti (mínusové body, nepôjde domov na ďalšie prázdniny), rodičia ho posielali späť, ale on nechcel, myslel si že PN-kou to prejde bez problémov, uvedomuje si to a ľutuje toho. V prípade, že bude nariadená ústavná starostlivosť, tak bude stále utekať, ak by už mal ostať v nejakom zariadení, tak čo najbližšie k domovu.

9. Podľa § 54 ods. 1,2 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.(ods. 1)

Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv. (ods. 2)

Podľa § 81 ods. 1,2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. (ods. 1) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa. (ods. 2)

Podľa § 62 ods. 1,3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (ods. 1) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (ods.3).

10. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že výchovné problémy s maloletým B. pretrvávajú od roku 2013 kedy sa maloletý podrobil odbornému poradenstvu v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Hlohovci, v roku 2014 absolvoval pobyt v Súkromno liečebno-výchovnom sanatóriu Senec, kde pobyt ukončil dňa 2.3.2015. Po ukončení pobytu pokračovalo výchovné opatrenie - dohľad. Maloletý po ukončení pobytu začal navštevovať 8. ročník ZŠ v Hlohovci, kde s ním spočiatku neboli v škole žiadne problémy, v novembri 2015 sa správanie maloletého opäť zhoršilo, prestal rešpektovať učiteľov, bol vulgárny, prichádzal neskoro do školy, dopustil sa výtržníctva. Maloletý bol zaradený do výchovného skupinového programu pre deti s poruchami správania, ktorý organizuje Kľúč n.o. Bratislava. Za prvý polrok 2015/2016 mal maloletý 6 neospravedlnených hodín za neskoré príchody do školy, neprospeš z piatich predmetov. Zo správania mu bola udelená znížená známka na stupeň 2 za neospravedlnené hodiny, nerešpektovanie vyučujúcich, za nevhodné správanie voči vyučujúcim, vyrušovanie na hodinách, zabúdanie žiackej knižky, domácich úloh, pomôcok a za neskoré príchody na vyučovanie. Maloletý bol obžalovaný zo zločinu lúpeže formou spolupáchateľstva, ktorého sa dopustil dňa 17.2.2016 a z prečinu výtržníctva, ktorého sa dopustil dňa 19.11.2015 na chránenej osobe - osobe vyššieho veku, maloletý sa pred súdom dňa 7.10.2016 na hlavnom pojednávaní priznal k obom skutkom v obžalobe.

Z uvedeného vyplýva, že výchovné opatrenia nespĺnili svoj účel, výchovné problémy s maloletým pretrvávali, dokonca sa opakovane dopustil i závažnej trestnej činnosti, preto bol predbežným opatrením umiestnený do reedukačného centra. Zo správy reedukačného centra vyplýva, že správanie maloletého je na úseku školy hodnotené ako prevažne neprispôsobivé a pasívne, vo východe ako egocentrické a pasívne, jeho správanie sa od novembra 2016 mierne zhoršilo.

Na základe uvedeného dokazovania má súd za to, že výchova maloletého je tak vážne narušená, že jediným možným riešením je nariadenie ústavnej starostlivosti umiestnením v reedukačnom zariadení, keď rodičia výchovu maloletého nezvládali, na pojednávanie v predmetnej veci sa bez ospravedlnenia nedostavili čo svedčí o ich nezájme o riešenie problému s výchovou maloletého.

11. Súd zároveň s poukazom na citované ustanovenie § 81 ods. 2 a § 62 ods. 1,3 Zákona o rodine, uložil rodičom maloletého B. povinnosť platiť na jeho výživu s účinnosťou odo dňa umiestnenia maloletého v zariadení sumou vo výške zákonom stanoveného minimálneho výživného - 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa čo v súčasnosti predstavuje sumu 27,13 eur, keď zohľadnil, že obaja rodičia sú nezamestnaní, poberajú štátne dávky, majú ďalšie dve vyživovacie povinnosti.

12. Nakoľko výživné bolo rodičom určené spätne - s účinnosťou odo dňa umiestnenia maloletého v zariadení, t.j. od 21.4.2016, rodičom vzniklo dlžné výživné od 21.4.2016 do 22.2.2017 (deň vyhlásenia rozhodnutia) a to každému vo výške 280,34 eur (pomerná časť za mesiac apríl 2016 - 27,13 eur delene 30 dní krát 10 dní = 9,04 eur + 10 mesiacov - máj 2016 až február 2017 krát 27,13 eur = 271,30 eur). Vzhľadom na výšku dlžného výživného, bežného výživného a pomery rodičov súd uložil rodičom povinnosť splácať dlžné výživné v splátkach.

13. Podľa §121 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

14. Zároveň súd v súlade s citovaným ustanovením § 121 Civilného mimosporového poriadku zrušil nariadený dohľad keď nariadením ústavnej starostlivosti sa takého opatrenie stalo nadbytočným.

15. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.